

Χριστουγεννιάτικα έθιμα στον κόσμο

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ενδιαφέροντα Χριστουγεννιάτικα έθιμα σε πολλές χώρες του κόσμου. Αξίζει να διαβάσετε το κείμενο που ακολουθεί.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από τη Μ. Βρετανία (Αγγλία)

Το χριστουγεννιάτικο “κράκερ” είναι ένας κύλινδρος από χαρτόνι, τυλιγμένο με πολύχρωμο χαρτί, το οποίο περιέχει μικρά δωράκια, γλυκά και ένα γνωμικό ή μια πρόβλεψη για το μέλλον, όπως αυτές των κινέζικων fortune cookies. Δύο άτομα τραβούν τις άκρες του, κάνοντάς το να σπάσει σε δύο άνισα κομμάτια. Όποιος τραβήξει το μεγαλύτερο κομμάτι, κερδίζει και το περιεχόμενο. Το συγκεκριμένο παιχνίδι είναι εξαιρετικά δημοφιλές στη Βρετανία -λέγεται, μάλιστα, ότι γνωρίζει μεγάλη απήχηση στους κύκλους της βασιλικής οικογένειας, όπου το περιεχόμενό του αντικαθίσταται από αντικείμενα μεγαλύτερης αξίας- συναντάται όμως και σε κάποιες πολιτείες των ΗΠΑ και στον Καναδά.

Σε μερικές βρεττανικές περιοχές το έθιμο του γλεντιού σε κήπους με μηλιές την παραμονή των Χριστουγέννων είναι μια παραλλαγή μιας ειδωλολατρικής τελετής. Αφού σκοτεινιάσει, οι αγρότες πηγαίνουν στα περιβόλια, σχηματίζουν παρέες γύρω

από τα παλαιότερα δέντρα και πίνοντας μύρα τραγουδούν τα κάλαντα. Πυροβολούν στα κλαριά για να διώξουν τα κακά πνεύματα και πριν από χρόνια άφηναν τριγύρω γλυκίσματα για να καλοπιάσουν τα πνεύματα και να εξασφαλίσουν καλή σοδειά.

Στη Μ.Βρετανία, τα παιδιά δεν ταχυδρομούν το γράμμα τους στον Father Christmas. Τορίζουν στη φωτιά στο τζάκι ώστε να ανέβει από την καμινάδα για να ταξιδέψει ως το Βόρειο Πόλο. Αν το γράμμα καεί αμέσως πρέπει να το ξαναγράψουν.

Ο «Πατέρας των Χριστουγέννων» (Father Christmas), όπως ονομάζεται αλλιώς ο Άη Βασίλης στην Αγγλία, απεικονίζεται με μια μακριά κάπα και κλαδάκια από λινόπρινο πλεγμένα στα μακριά άσπρα μαλλιά. Τα παιδιά του γράφουν γράμματα για να είναι σίγουρα ότι δεν θα κάνει λάθος με την παραγγελία τους αλλά δεν τα ταχυδρομούν. Εντούτοις, τα ρίχνουν μέσα στο τζάκι και αν το γράμμα φύγει από την καμινάδα, η ευχή τους θα πραγματοποιηθεί, αν όχι η επιθυμία τους δεν θα εκπληρωθεί.

Την Παραμονή των Χριστουγέννων κρεμούν τα καλτσάκια τους στο τζάκι ή στα πόδια του κρεβατιού για να τα βρουν γεμάτα με μικρά δωράκια όταν ξυπνήσουν το πρωί.

Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο παίζει κεντρικό ρόλο στους εορτασμούς, ωστόσο, ποτέ δεν αντικατέστησε εντελώς τον συνδυασμό πρασινάδας και γκι, που ονομάζεται και «φυτό των φιλιών» (kissing bough). Το κούτσουρο που κατά παράδοση καίγεται τα Χριστούγεννα στο τζάκι (Yule log) και το κεφάλι του αγριόχοιρου δεν συνηθίζονται πλέον σήμερα.

Στην ύπαιθρο μπορεί κανείς να δει μίμους να εκτελούν Χριστουγεννιάτικη παντομίμα και να τραγουδούν τα κάλαντα τριγυρίζοντας στους δρόμους. Στην επαρχία του Γιορκσάιρ, το άγγελμα του θανάτου του διαβόλου λαμβάνει χώρα κάθε Παραμονή Χριστουγέννων. Η καμπάνα της εκκλησίας χτυπά πένθιμα μια φορά για κάθε έτος από την Γέννηση του Ιησού και το τελευταίο χτύπημα γίνεται ακριβώς τα μεσάνυχτα.

Το Χριστουγεννιάτικο γεύμα περιλαμβάνει ψητή γαλοπούλα ή βοδινό, ταρτάκια με γέμιση από φρούτα, σταφίδες και ζάχαρη και πουτίγκα με δαμάσκηνο.

Τα Χριστούγεννα στην Αγγλία εορτάζονται στις 25 Δεκεμβρίου. Οι κάλτσες των δώρων κρεμιούνται στο τζάκι ή στη πόρτα έτοιμες να υποδεχθούν τα δώρα από τον Father Christmas που τα ρίχνει από τη καμινάδα, καθώς περνάει πετώντας με το έλκηθρό του πάνω από τις στέγες των σπιτιών ενώ το έθιμο επιβάλλει το σπίτι

να είναι πλούσια διακοσμημένο για την υποδοχή του.

Η Αγγλική κλασική διακόσμηση περιλαμβάνει φωτεινά κόκκινα Αλεξανδριανά γύρω από το τζάκι, καθώς και κλαδιά «γκι» που κρέμονται από την οροφή που σύμφωνα με τη παράδοση όποιος στέκεται κάτω απ' αυτό πρέπει να ανταλλάσσει φιλιά με αγαπημένα πρόσωπα. Για τους Άγγλους δεν νοείται εορταστικό χριστουγεννιάτικο τραπέζι χωρίς γαλοπούλα, κρεατόπιτα και χριστουγεννιάτικη πουτίγκα για καλή τύχη.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από την Πολωνία

Στην Πολωνία, το πρώτο αστέρι που θα εμφανιστεί στον ουρανό την παραμονή των Χριστουγέννων σηματοδοτεί την έναρξη της γιορτής. Η ονομασία του, Gwiazdka, δόθηκε προς τιμήν του άστρου της Βηθλεέμ. Άτυποι διαγωνισμοί διοργανώνονται μεταξύ φίλων και οικογενειών, με νικητή τον πρώτο που θα καταφέρει να διακρίνει το αστέρι. Αφού αυτό εμφανιστεί, το δείπνο των 12 (!) πιάτων, που συμβολίζουν τους δώδεκα αποστόλους, ξεκινά με μία βάφλα, που λέγεται Orplatek, από την οποία κάθε μέλος της οικογένειας κόβει ένα κομμάτι, κάνοντας μια ευχή για τον επόμενο χρόνο στο άτομο που κάθεται δίπλα του.

Στη Πολωνία περίοδος που προηγείται των Χριστουγέννων είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς νέοι και μεγάλοι απέχουν συνειδητά από πειρασμούς (κυρίως από γλυκά) στη προσπάθειά τους να έχουν εσωτερική γαλήνη και αρμονία.

Τα σπίτια και τα δωμάτιά τους φαντάζουν υπέροχα με πλούσιες χριστουγεννιάτικες διακοσμήσεις. Και εδώ κόκκινα ή μπλε αλεξανδριανά χρησιμοποιούνται στη παραδοσιακή διακόσμηση της Πολωνίας σε συνδυασμό με κλαδιά από πεύκα.

Η παραμονή των Χριστουγέννων θεωρείται η πιο σημαντική ημέρα των εορτών. Μετά από μια ημέρα νηστείας η οικογένεια από τους γηραιότερους μέχρι τα παιδιά συγκεντρώνονται στο γιορτινό τραπέζι που ειδικά για τη περίπτωση είναι περίτεχνα διακοσμημένο ενώ το λευκό τραπεζομάντιλο θεωρείται πλέον απαραίτητο.

Μόλις το πρώτο αστέρι εμφανισθεί στον ουρανό η εορτή μπορεί να ξεκινήσει. Η έναρξη της εορτής γίνεται με το μοίρασμα του χριστουγεννιάτικου μπισκότου, ως ένδειξη αγάπης και συμφιλίωσης που συνοδεύεται με την ανταλλαγή θερμών ευχών.

Στο τραπέζι υπάρχει πάντα και ένα πιάτο άδειο σε περίπτωση που κάποιος επισκέπτης εμφανιστεί αναπάντεχα. Τα δώρα τοποθετούνται κάτω από το δέντρο των Χριστουγέννων και προσφέρονται από τον νεαρότερο σε ηλικία.

Σε αντίθεση με την αγγλοσαξονική παράδοση, τα δώρα δεν απευθύνονται σε καθορισμένα πρόσωπα έτσι αυτά επιλέγονται να είναι γενικού ενδιαφέροντος ή χρήσης.

Τσεχία

Για τους Τσέχους, η παραμονή των Χριστουγέννων είναι μέρα νηστείας. Λέγεται, μάλιστα, ότι όποιος καταφέρει να μη φάει τίποτα μέχρι το δείπνο, το οποίο σερβίρεται γύρω στις 6-7 το απόγευμα, θα δει ένα χρυσό γουρούνι. Μετά το εορταστικό δείπνο, τα μήλα κόβονται σε σχήμα σταυρού, όπως η βασιλόπιτα, και το σχήμα που δημιουργείται στοκουκούτσι -σταυρός ή αστέρι- θεωρείται αντίστοιχα κακός ή καλός οiwνός για την επόμενη χρονιά.

Ανάλογες “προβλέψεις” για την επόμενη χρονιά γίνονται την παραμονή των Χριστουγέννων και στην Πολωνία, με τη βοήθεια ενός δοχείου με νερό, στο οποίο ρίχνεται κερί μελισσών που δημιουργεί διάφορα σχήματα.

Στη Τσεχία η 4η Δεκεμβρίου, ημέρα της εορτής της Αγίας Βαρβάρας είναι αφιερωμένη στη μάρτυρα της περιόδου των πρώτων διωγμών των Χριστιανών.

Από άκρη σε άκρη της Χώρας κόβονται κλαδιά κερασιάς και διατηρούνται στο νερό. Εάν έχουν ανθίσει μέχρι τα Χριστούγεννα φέρνουν καλή τύχη και πιθανόν ευνοϊκές προοπτικές για γάμο μέσα στην επόμενη χρονιά.

Τα κλαδιά της κερασιάς μαζί με μικρά φυτά Αλεξανδριανών και άλλα γιορτινά στολίδια τοποθετούνται μέσα σε ψάθινα καλάθια, συνθέτοντας δημιουργίες παραδοσιακού και μοντέρνου στυλ που κοσμούν το γιορτινό τραπέζι.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από τις Φιλιππίνες

Αν ταξιδέψετε στις Φιλιππίνες γύρω στα μέσα Σεπτεμβρίου, μην εκπλαγείτε ακούγοντας τα κάλαντα. Οι εορτασμοί των Χριστουγέννων εδώ κρατούν 3 μήνες, και ξεκινούν νωρίς. Πολύ νωρίς.

Στις 4 το πρωί της 16ης Δεκεμβρίου ξεκινούν οι πρωινές λειτουργίες, οι οποίες πραγματοποιούνται εννέα συνεχόμενες μέρες. Η παράδοση λέει πως αν κάποιος παρακολουθήσει και τις εννιά, τότε οι ευχές του θα εκπληρωθούν

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από την Αυστραλία

Ένα από τα πλέον διαδεδομένα πρωτότυπα έθιμα είναι αυτό της παραλίας Bondi,

στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας, όπου ο Άγιος Βασίλης εμφανίζεται με μαγιό και τζετ σκι, αντί για έλκηθρο, και μοιράζει δώρα στους παρευρισκομένους που ετοιμάζουν το χριστουγεννιάτικο γεύμα σε αυτοσχέδια μπάρμπεκιου.

Η αλήθεια, πάντως, είναι πως οι ντόπιοι θεωρούν το συγκεκριμένο έθιμο τουριστική ατραξιόν και προτιμούν να προβάλλουν ως αυθεντική παράδοση της χώρας τα λεγόμενα “carols by candlelight”, που τραγουδιούνται στους δρόμους και τις πλατείες υπό το φως των κεριών, από ομάδες παιδιών και ενηλίκων, δημιουργώντας μία μοναδική ατμόσφαιρα στις γειτονιές των πόλεων.

Στη Νέα Ζηλανδία, τα Χριστούγεννα έρχονται στη μέση του καλοκαιριού. Παραδοσιακά, οι οικογένειες γιορτάζουν τα Χριστούγεννα στην παραλία.

Και στην Αυστραλία, μετά το χριστουγεννιάτικο γεύμα, όλοι πηγαίνουν μια βόλτα στην παραλία ή πάνε για ένα παιχνίδι κρίκετ. Το αστείο είναι πως το έλκηθρο του Άη Βασίλη δεν το σέρνουν τάρανδοι αλλά οχτώ καγκουρώ.

Η Αυστραλία αποικήθηκε από τους Άγγλους και τα Χριστουγεννιάτικα έθιμα είναι οι απόγονοι των παραδοσιακών Χριστουγέννων, όπως γιορτάζονται στην Αγγλία. Επειδή ο καιρός είναι ζεστός και δεν υπάρχει ίχνος χιονιού, δεν υπάρχουν βόλτες με τα έλκηθρα ούτε Χριστουγεννιάτικα κούτσουρα για να καούν στο τζάκι (Yule logs) ούτε άλλες ανέσεις ενάντια στο κρύο. Τα βασικά στολίδια είναι η Χριστουγεννιάτικη καμπάνα και το γκι. Μετά από ένα πλούσιο γεύμα ακολουθεί ένα πικ-νικ στην εξοχή ή στην παραλία.

Το 1937, ωστόσο, γεννήθηκε η ιδέα για ένα καθαρά Αυστραλιανό έθιμο, όταν ένας παρουσιαστής του ραδιοφώνου, ο Νόρμαν Μπανκς, είδε μια ηλικιωμένη γυναίκα να κάθεται μόνη της την Παραμονή Χριστουγέννων και να ακούει τα κάλαντα από το ραδιόφωνο, ενώ ένα κερί έκαιγε ξεχασμένο μπροστά στο παράθυρο. Το 1938, την Παραμονή Χριστουγέννων, κάλεσε από το ραδιόφωνο τους κατοίκους της Μελβούρνης να συγκεντρωθούν στους Κήπους της Αλεξάνδρας, κατά μήκος του κύριου ποταμού της πόλης και να τραγουδήσουν ένα θαυμάσιο τραγούδι. Το έθιμο που ονομάστηκε «κάλαντα υπό το φως των κεριών» (Carols by Candlelight), γρήγορα εξελίχθηκε σε ένα χαρμόσυνο ετήσιο γεγονός και τελικά μεταδόθηκε σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο. Κάθε χρόνο, περισσότερα από 250.000 άτομα συγκεντρώνονται τα μεσάνυχτα για να τραγουδήσουν τα κάλαντα, πιασμένοι χέρι-χέρι και κρατώντας ένα κερί. Το έθιμο αυτό αποτελεί ένδειξη αλληλεγγύης και Χριστουγεννιάτικου πνεύματος, που όμοιό του δεν υπάρχει, σχεδόν, πουθενά αλλού στον κόσμο.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από τη Νορβηγία

Αν βρεθείτε στη Νορβηγία από τη δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων μέχρι την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, το σκηνικό πιθανότατα θα σας θυμίσει το αμερικάνικο Halloween, καθώς παρέες παιδιών μασκαρεμένων με ανάλογα, κυρίως τρομακτικά, κοστούμια περιδιαβαίνουν τους δρόμους και επισκέπτονται τα σπίτια, ζητώντας γλυκά ή άλλα κεράσματα.

Στη Νορβηγία, αφήνουν μια γαβάθα χυλό, το λεγόμενο "nisse" στη σιταποθήκη για να φάει οκαλικάντζαρος που προστατεύει το κτήμα τους, ενώ αφού στολίσουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο πιάνονται όλοι χέρι-χέρι γύρω από αυτό και τραγουδούν τρία χριστουγεννιάτικα τραγούδια.

Στη Νορβηγία όλες οι εργασίες σταματούν στις 4.00 μ.μ. την Παραμονή των Χριστουγέννων. Τότε, όλοι φορούν τα καινούρια τους ρούχα για να υποδεχτούν τη γιορτή, πλυμένοι και καθαροί. Για να έχουν ακόμη και τα πουλιά μια χαρούμενη γιορτή, κρεμούν ένα τεράστιο δεμάτι σιταριού έξω στο μπαλκόνι.

Το Χριστουγεννιάτικο δείπνο αρχίζει με την πουτίγκα ρυζιού, μέσα στην οποία είναι κρυμμένο τοτυχερό αμύγδαλο. Στο τραπέζι υπάρχει και ένα πιάτο με πουτίγκα για το ξωτικό που προσέχει τα ζώα ούτως ώστε να είναι φρόνιμο και να μην κάνει σκανταλιές. Το τιμώμενο έδεσμα είναι τοχοιρινό κρέας.

Σύμφωνα με την παράδοση, οι Νορβηγοί έκαιγαν ένα κούτσουρο καθόλη τη διάρκεια των εορτών, το οποίο τους παρείχε φως και ζέστη. Το κούτσουρο ήταν στην κυριολεξία το επίκεντρο των εορτασμών δεδομένου ότι συχνά επρόκειτο για ένα ολόκληρο δέντρο που μόνο εν μέρει χωρούσε μέσα στο τζάκι και εκτεινόταν σχεδόν μέχρι τη μέση του δωματίου. Καθώς καιγόταν το έσπρωχναν μέσα στη φωτιά για να παρέχει συνέχεια φως και ζεστασιά καθόλη τη διάρκεια των Χριστουγέννων. Σήμερα, το Χριστουγεννιάτικο δέντρο αντικαθιστά το κούτσουρο.

Η δημοτικότητα του Άη Βασίλη έχει αναστήσει μια αρχαία φιγούρα της Νορβηγικής μυθολογίας, τον αποκαλούμενο «Γιουλεσβεν» (Julesvenn). Στους αρχαίους χρόνους, πίστευαν ότι ερχόταν κατά τη διάρκεια της γιορτής του Γιουλ για να κρύψει τους τυχερούς μίσχους κριθαριού σε διάφορα σημεία του σπιτιού. Σήμερα, όμως, έρχεται την Παραμονή των Χριστουγέννων για να φέρει τα δώρα στα καλά παιδιά.

Μόλις περάσει η Ημέρα των Χριστουγέννων, τα παιδιά τελούν ένα έθιμο που μοιάζει με την γιορτή της Παραμονής των Αγ. Πάντων (Halloween) και ονομάζεται «Γιούλεμπουκ» (Julebuk). Εκείνη την ημέρα όλα τα παιδιά φοράνε στολές και πηγαίνουν από σπίτι σε σπίτι, ζητώντας κεράσματα.

Τα Σκανδιναβικά «Jul» (Χριστούγεννα) έχουν τις ρίζες τους σε αρχαία γεωργικά

έθιμα του Χειμώνα και της εποχής της συγκομιδής. Ο Julenissen όπως ονομάζεται ο Νορβηγός Άγιος Βασίλης, μαζί με τους βοηθούς του φέρνει δώρα και καλή τύχη στο σπίτι και στο στάβλο.

Τη νύχτα των Χριστουγέννων τα παιδιά βάζουν μπωλ με κουρκούτι από αλεύρι σαν προσφορά στον Julenissen που επισκέπτεται τα παιδιά της Νορβηγίας, ολοκληρώνοντας το μακρινό του ταξίδι από τη Λαπωνία πάνω στο έλκηθρο που το σέρνουν τάρανδοι.

Η ημέρα των Χριστουγέννων ονομάζεται Julbrod κατά τη διάρκεια της οποίας τα παλιά χρόνια ετοιμάζονταν μέχρι και 60 διαφορετικά πιάτα για το τραπέζι των φίλων, των συγγενών και φυσικά της οικογένειας.

Χριστουγεννιάτικα έθιμα από τη Νιγηρία

Μασκαράδες και μεταμφιέσεις συναντάμε την περίοδο των Χριστουγέννων και στη Νιγηρία, όπου οι εορτασμοί στους δρόμους περιλαμβάνουν, επίσης, πυροτεχνήματα και μικρές, αυτοσχέδιες παρελάσεις. Αν και τα Χριστούγεννα δεν είναι επίσημη γιορτή εδώ, εορτάζονται με παραδοσιακά γεύματα και ανταλλαγές δώρων μεταξύ των οικογενειών, κυρίως στις ανατολικές και νότιες περιοχές της χώρας.

Στον Καναδά, λίγες ημέρες πριν τα Χριστούγεννα πραγματοποιείται η ετήσια παρέλαση των Άγιων Βασίληδων, ή Santa Claus Parade, που θυμίζει αρκετά το concept των ευρωπαϊκών αποκριάτικων καρναβαλιών –επικεντρωμένη, βέβαια, στο χριστουγεννιάτικο στοιχείο και με απόλυτο πρωταγωνιστή τον παππού με την κόκκινη στολή και την άσπρη γενειάδα που μοιράζει δώρα στους παρευρισκομένους.

Στο Εκουαδόρ, την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, παράξενα σκιάχτρα, φτιαγμένα από ξύλο, εφημερίδες και κουρέλια, πολλά από τα οποία μοιάζουν με πολιτικούς και άλλους, όχι ιδιαίτερα αγαπητούς, διάσημους άνδρες, καίγονται, κάνοντας τα πυροτεχνήματα με τα οποία είναι παραγεμισμένα να φωτίσουν τον ουρανό. Ο συμβολισμός αναφέρεται στον αποχαιρετισμό του χρόνου και των δυσάρεστων γεγονότων που συνέβησαν κατά τη διάρκειά του (οι πολιτικοί που λέγαμε...).

Πηγές: babybaby.gr- onlycy.com